

LBRIS

We know
books

Director editorial: Răzvan BUCUROIU
DTP, Design & Coperta: Arhid. Alin V. GOGA

Contact: www.lumeacredintei.com
razvan.bucuroiu@lumeacredintei.com

ISBN 978-630-6562-15-2

Descrierea CIP poate fi consultată pe site-ul Bibliotecii Naționale a României.

© Toate drepturile sunt rezervate Editurii Lumea Crediinței.
Reproducerea, copierea, preluarea oricărui material fără acordul scris al
autorilor sunt interzise și supuse Legii pentru drepturile de autor
și drepturi conexe.

DAN CIACHIR

PAGINI
DE
JURNAL
2004-2019

LUMEA CREDINȚEI
București, 2024

CUPRINS

Anul 2004 / p. 9
Anul 2005 / p. 21
Anul 2006 / p. 47
Anul 2007 / p. 61
Anul 2008 / p. 81
Anul 2009 / p. 95
Anul 2010 / p. 105
Anul 2011 / p. 121
Anul 2012 / p. 133
Anul 2013 / p. 149
Anul 2014 / p. 177
Anul 2015 / p. 203
Anul 2016 / p. 219
Anul 2017 / p. 235
Anul 2018 / p. 251
Anul 2019 / p. 261
<i>Addenda / p. 279</i>

2004***8 ianuarie***

În mod surprinzător, ieri m-am trezit la 8 dimineața – mă culcasem la 2 noaptea. Am ajuns la biserică înainte de sfârșitul Utreniei. Reîntors acasă, m-am așezat la mașină să bat transcrierea conferinței de la Alba Iulia despre părintele Rafail Noica. Apoi a venit Pimen și am plecat: se circula greu prin oraș și până la Otopeni. Dincolo de Balotești, aproape că nu era nicio mașină. Ninsese mult, iar în unele locuri zăpada fusese spulberată de vânt. Și la Căldărușani era zăpadă când am ajuns. Un ceas mai târziu priveam un apus de soare splendid. M-am plimbat puțin prin curtea mănăstirii, unde era ger de minus 6 grade. Era liniște, lacul înghețase, acoperit de zăpadă.

15 ianuarie

Aseară mi-a luat un interviu Ianos Moscovici pentru Radio Kossuth de la Budapesta, iar acum, dimineața, am mai dat unul pentru Europa FM.

19 ianuarie

Pe la 11 m-a sunat Doina Dumitrescu pentru a-mi spune că părintele Rafail Noica mi-a trimis o carte și m-am bucurat foarte mult.

23 ianuarie

A început să se lase ger. În următoarele zile, temperatura va scădea, noaptea, până la minus 12 grade în București. Am dormit de la 4 dimineața până la 11.30, fără să mă simt odihnit.

Ieri am fost la „Anastasia” și am luat cartea trimisă de părintele Rafail Noica, traducerea din rusă a unui volum de articole și meditații al Arhimandritului Sofronie de la Essex. Am și citit ieri câteva zeci de pagini. Părintele Rafail are o limbă română splendidă: rafinată și, totodată, exactă.

27 ianuarie

Noaptea trecută a fost geroasă, iar în zorii zilei de azi s-au înregistrat minus 13 grade în București. Acum, după prânz, strălucește soarele, însă continuă să fie frig. Totuși, vremea se va încălzi ușor.

Ieri a apărut în „Cotidianul” *Declinul orașului*. Dan Stanca a avut o reacție plină de entuziasm, identică aceleia din octombrie trecut, când i-am dat să citească *Anii '60...* Și Cătălin Chirilă a telefonat să-mi spună că i-a plăcut textul, iar în urmă cu un ceas am fost sunat din partea lui Emil Hurezeanu pentru o înregistrare la Europa FM – la care va participa și un arhitect – având ca subiect bisericile din București.

1 februarie

Și noaptea trecută a fost frig: minus 10 grade în zori. M-am culcat spre dimineață, după ce m-am uitat la televizor la partea a doua din *Felix și Otilia*, turnat în 1971, în decorurile lui Radu Boruzescu, care joacă și rolul principal. Film frumos, estetizant, cu un Stănică Rațiu interpretat de Gheorghe Dinică, cu Clody Bertola și Gina Patrichi... Îmi amintesc că eram student în anul I când l-am văzut prima dată.

Ieri m-a sunat tata, apoi Nicu Boaru, invitându-mă săptămâna viitoare la Ploiești împreună cu Aurora. Poate că se mai încălzește vremea până atunci. Deocamdată e frig și bate vântul.

19 februarie

Aseară m-am uitat la o ediție *Porta a porta* despre moartea ciclistului italian Marco Pantani, survenită cu cinci zile în urmă, consecință a

demoralizării și consumului de droguri. Am înțeles mai bine trăsăturile lumii în care trăim, definibilă prin *idolatrie și performanță*.

10 martie

Într-o carte de interviuri, Dumitru Țepeneag constată pe bună dreptate că poezia este epuizată și părăsită de cititori, respectiv că „în ultima vreme, artizanii sunt tot mai numeroși (în defavoarea creatorilor autentici), deoarece *ne apropiem de sfârșitul literaturii ca artă*”. Tot Țepeneag spunea cu îndreptățire că la mijlocul anilor '60 ai liberalizării se simțea ca peștele în apă.

14 martie

Ieri-dimineață am aflat din „Adevărul” că a murit Mihai Ursachi. Dumnezeu să-l ierte! Era un mare poet și un om de calitate. Abia împlinise 63 de ani. L-am întâlnit ultima oară la Putna, în aprilie 1992, de Paști, când a venit Regele.

E tot vreme închisă, dar sunt semne că va ieși soarele. Am adormit la 2.30 dimineața și m-am trezit la 8 cumplit de ostenit. Noaptea trecută am văzut *Ciulinii Bărăganului*, film turnat în 1958 de Louis Daquin, cu protagoniști uitați, de care n-am auzit, cu Maria Tănase într-un rol episodic și cu Florin Piersic țăran de operetă... Actorii sunt de teatru, neobișnuiți cu cinematograful – destul de țepeni, declamă –, scenariul e tezig, rupt de cartea lui Panait Istrati, însă neorealismul are efecte puternice. Bun în rolul său de vechil Marcel Angelescu și foarte plastice decorurile și scenografia.

23 martie

Aseară am fost la o emisiune care a durat o oră, la Realitatea TV, pe tema construirii Catedralei Patriarhale, alături de Preasfințitul Vincențiu, profesorul Bălăceanu-Stolnici și arhitectul Sturza (prin

telefon: Sorin Dumitrescu și Dinu C. Giurescu). Între orele 3 și 4 dimineața am urmărit reluarea. Astăzi, în decurs de două ore, m-au sunat să îmi spună că le-a plăcut discuția părintele profesor Mircea Păcurariu, părintele Dorin Micu și Costică Banu. Tot ieri am mai intervenit, prin telefon, în rubrica lui Emil Hurezeanu de la Europa FM, iar poimâine voi merge la TVR, împreună cu Dan C. Mihăilescu, pentru a înregistra un program de o oră, *Poveste fără sfârșit*, care se va difuza în Săptămâna Patimilor.

25 martie (Buna-Vestire)

După miezul nopții m-am uitat la o emisiune de la Rai 1 consacrată cincantenarilor. Nu am auzit lucruri noi. Am reținut însă o observație a unui industriaș: pe lângă succesul *vizibil*, datorat îndeosebi televiziunii, există și succesul adevărat, fără reclamă, care este tot o realitate indenegabilă.

27 martie

Nu mai intrasem în TVR din primăvara anului 2000, când, tot în Postul Paștelui, am înregistrat ultima emisiune *Credo*, cu Mihai Șora. Interiorul Televiziunii publice s-a schimbat mult în bine, iar pe locul autoservirii și al barului din stația de autobuz ridicată în 1969 sau '70, care avea și o jardineră – acum demolată –, se va construi, probabil, un imobil nou. Au apărut, de altfel, și vreo două blocuri înalte în prelungirea fostei Case Assan în care locuia – lângă George Ivașcu – Silvia Popovici.

30 martie

Noaptea trecută m-am uitat la reluarea unei emisiuni *România mea*, realizată de Emil Hurezeanu. O avea ca invitată pe Angela Gheorghiu, o soprană comparată cu Maria Callas. S-a născut la

Adjud, a făcut liceul de muzică și Conservatorul la București, apoi a rămas în străinătate. Vorbea românește cu accent italian și își găsea mai greu cuvintele. Voluntară, agresivă la modul original și plăcut, întrebată de Hurezeanu dacă îi cunoaște pe oamenii politici români, a răspuns: „Mă cunosc ei pe mine”. A pomenit de „un domn Geoană”. Emisiunea a fost excepțională. Parcă era una de la Rai 1 sau Mezzo! Pentru că oamenii dau măsura prezenței publice.

5 aprilie

E soare, o temperatură de 14-15 grade, însă bate vântul. Oricum, e primăvară.

La 10.30 m-a trezit un telefon, iar prin altul, la 11, eram poftit la o înregistrare pentru emisiunea lui Emil Hurezeanu de la 18.30. Mașina va veni peste un ceas, așa încât n-am dormit mai mult de trei ore.

Coborând dis-de-dimineață după ziare, am văzut că conferința despre părintele Rafail Noica a apărut frumos, în paginile 4-5 ale suplimentului „LAI” al ziarului „Cotidianul”. A ieșit bine și pagina despre părintele Stăniloae din „Jurnalul Național” de astăzi.

9 aprilie

Ieri pe la ora 19, înainte să plec la Realitatea TV, a sunat BBC-ul pentru un scurt comentariu. Nu m-am putut duce până la studio, așa încât l-am făcut prin telefon. Peste două ceasuri mă va suna Cristina Stănculescu de la Radio Total pentru o înregistrare de cinci minute care se va difuza în prima zi de Paști. Va fi a șaptea în decurs de cinci zile. Cu aceasta se va încheia un răstimp destul de agitat. Aseară, emisiunea în direct, de 45 de minute, la care am fost singur cu Răzvan Dumitrescu, a ieșit bine. Am văzut-o în reluare la 3 dimineața.

La ora 8 mi-a telefonat Pavel Chihaia, sosit în România, care m-a invitat la Muzeul Literaturii miercuri, cu prilejul lansării unei noi ediții din romanul său *Blocada*. Voi merge cu plăcere.

14 aprilie

Noaptea trecută a plouat abundent și a fulgerat puternic; mai picura și de dimineață. M-am culcat tot la 6, după ce m-am uitat la un thriller italian turnat în anii '70, plin de mașini din vremea adolescenței și tinereții mele. M-am trezit la 10.30, iar două ceasuri mai târziu am pornit, îmbrăcat în talie, spre Muzeul Literaturii. Termometrul de la Cercul Militar arăta 9 grade.

La prezentarea cărții lui Pavel Chihaia au venit vreo 60 de persoane, majoritatea oameni în vârstă, din care nu cunoșteam decât cinci-șase. Au vorbit Barbu Cioculescu, Alexandru George (cel mai bine) și autorul.

17 aprilie

Pavel Chihaia m-a invitat pentru astăzi la 10 în locuința vărului său din Batiștei, inginerul Nicolae Decu, pentru a-mi oferi cartea sa recent apărută, *Înfăptuiri pontice*. Au mai venit Mircea Horia Simionescu, Geo Șerban și arhitectul Cristian Moiescu (împreună cu soția). A fost o discuție interesantă, care a durat un ceas și jumătate, după care m-am întors acasă.

Ieri, după ce m-am întins în pat, dornic de liniște și odihnă, a sunat BBC-ul pentru un scurt interviu, apoi am intrat în direct, tot pentru câteva minute, în emisiunea Rodicăi Culcer de la Radio Total. Astăzi i-am furnizat profesorului Mircea Martin o consultație teologică privind proiectul noii Catedrale Patriarhale.

11 iunie

În „Apostrof” nr. 5, un lot de scrisori trimise de Petru Dumitriu unui tânăr preot catolic. În cele din anii '80 se plângea de faptul că nu i se mai cumpără cărțile, tirajele volumelor sale sunt mici (1000-2000 de exemplare), că i se reziliază contracte... Locuia în Germania, la Bonn, în aceiași ani '80, avea în jur de 60 de ani, însă tonul epistolelor sale este al unui om mult mai bătrân, care mărturisește că trăiește din ajutorul aceluși prieten german, ministru al poștelor. Cu toate acestea, în 1987 a publicat un scurt roman baroc, pictural, aproape matein, *La femme au miroir*, pe care l-am citit în 1988 și mi-a plăcut foarte mult.

16 iunie

Aseară, pe canalul Cultural, o discuție despre boema literară din anii '60, purtată cu Ion Papuc și Marin Tarangul. Cu greu l-am recunoscut pe Marin Tarangul, pe care l-am întâlnit inițial în 1968, pe culoarele de la „Luceafărul”, revistă în care publica versuri. Era critic de artă, însă făcuse mai întâi Teologia, după ce trecuse și prin închisoare. Am fost uimit să-l aud pe Andrei Pleșu mărturisindu-se discipolul său. În tinerețe, Marin Tarangul, care trăgea după sine o trenă de admiratoare, nu mi-a plăcut. A plecat apoi, la mijlocul sau sfârșitul anilor '70, la Paris, unde s-a și stabilit, dându-și doctoratul în Teologie. Teza i-a fost tradusă și publicată la Humanitas, însă nu am citit-o.

Aseară, Tarangul mi-a apărut ca un om echilibrat, autentic, sincer. Afirmările sale erau remarcabile, superioare de departe spuselor lui Papuc. Acesta din urmă, diletant onorabil, a fost cu adevărat un boem, Tarangul numai a frecventat și a înțeles boema. A definit-o bine, subliniindu-i caracterul scenic și ludic. Într-adevăr, bietul Octavian Stoica nu era un boem, însă Nuni Anestin, pe care Tarangul îl socotea impropriu boemei, avea un suflet liric, chiar dacă era uneori agresiv.

Îmi amintesc cu plăcere de el. De asemenea, Tarangul excludea dintre conotațiile boemei protestul politic. Acesta n-a existat. Politica și teribilismul... *ça fait deux*. Papuc a încercat să poleiască politic boema. Poate pentru că i-a aparținut.

În ce mă privește, încă din adolescență, am fost sceptic față de boemă, deși am nutrit multă simpatie pentru câțiva boemi *lirici*: Ștefan Stoian, Nuni Anestin, Igor Grinevici... Când îți place să călătorești cu clasa întâi la tren, încă din copilărie, nu poți fi boem.

17 iunie

Aseară am fost la prezentarea cărții lui Stelian Tănase la librăria „Cărturești” – poate cea mai frumoasă librărie din București –, amenajată într-o fostă casă boierească aflată în scuarul din fața cinematografului „Aro”. A vorbit despre culegerea de articole a lui Stelică, foarte la obiect, Patapievici, iar apoi Adrian Cioroianu, cu care m-am și întreținut câteva minute. Am mai stat de vorbă cu Mihai Șora, care arată minunat la cei 88 de ani pe care îi va împlini, și cu Iosif Boda. Ieșind să fumez o țigară, m-a abordat pe treptele librăriei un domn Costina, medic, nepot al Mitropolitului Sebastian Rusan (care îi este bunic). El mi-a confirmat ceea ce bănuiam: că Romulus Rusan nu are nicio legătură de rudenie cu mitropolitul.

Apoi, pe Brezoianu, m-am întâlnit cu Gabriel Dimisianu, care mi-a lăudat textul despre Barbu, apărut în suplimentul ziarului „Cotidianul”.

30 iulie

Astăzi a apărut în „Ziarul Financiar” cronica lui Dan C. Mihăilescu la cartea mea. E frumos scrisă, cu vervă, generoasă... Potrivit lui, sunt un *cronicar al dezghețului din anii '60*, și încă cel dintâi. Îmi apreciază sobrietatea stilistică, iar din primul volum reamintește portretele lui

Țuțea, Tașcu Gheorghiu și atmosfera de la 2 Mai. Accentul cronicii lui Tudorel cădea pe „cioburile de civilizație interbelică”. Sunt două opțiuni diferite și asta mă bucură. În fine, Dan C. Mihăilescu socotește că voi continua evocările și că cele două plachete nu sunt decât un început.

1 august

Ieri la prânz m-am dus la părintele Bogdan, care a prenoit din temelii casa parohială a bisericii de pe Calea Plevnei, dotând-o chiar și cu o cameră de oaspeți. Nu știam că biserica aceea, cu dublul hram al Sf. Gheorghe și al Sf. Filofteia, a avut în jurul ei un teren de câteva pogoane. Are și acum o incintă cu multă verdețură și pomi fructiferi. Pe locul bisericii ridicate între anii 1906 și 1909 a existat, în secolul al XIX-lea, o alta de lemn. În curte sunt îngropați pompierii care au opus rezistență turcilor în 1848. La sfârșitul mesei am ieșit să bem cafeaua în grădină, unde mi s-a redeșteptat nostalgia unei case cum a fost aceea din Calea Rahovei.

28 octombrie

Aseară, la ora 23.35, s-a produs un cutremur de 6,2 grade pe scara Richter. A durat un minut. L-am resimțit puternic, înfricoșat, oprit în vestibul, conștient că nu trebuie să ies, neștiind ce să fac, privind lustra care se balansa și televizorul care trepida continuând să funcționeze. În momentul când, în sfârșit, cutremurul a încetat, îmi era teamă să nu reînceapă mult mai violent, mai ales că fusese precedat de un zgomot infernal pe care l-am luat drept vijelie... După un minut mi-am îmbrăcat sacoul și am coborât cu liftul. Pe stradă treceau mașini în viteză, iar în colțul străzii Brezoianu se strânseseră câteva persoane. Am mai văzut un domn vârstnic în halat și papuci alături de câteva femei în fața intrării principale în Cișmigiu. Ieșiseră din blocul lipit de

clădirea fostului Minister de Justiție, a cărui intrare rămăsese deschisă. La Piața Kogălniceanu, alte grupuri de oameni... Nu se vedeau însă urme de tencuială și zidărie căzute nici în dreptul imobilelor vechi dinspre Operă. La Podul Hasdeu, tot pe bulevard, alte persoane ieșite în stradă. Mașinile continuau să treacă în viteză.

Ajuns la Podul Elefterie, eram liniștit: m-am oprit să privesc cursul apei și buildingul de culoare întunecată ridicat pe locul fostei piețe a Operei, unde făcusem uneori târguiești. Am apucat pe trotuarul stâng al străzii pe care a locuit Vulcănescu, apoi m-am întors pe chei pe trotuarul stației de metrou Eroilor, unde în urmă cu patru-cinci ani se înghesuiau, de ambele părți ale străzii, chioșcuri, prăvălii non-stop și câteva jardinieri. Reîntors în Piața Operei, am vorbit de la un telefon public cu Aurora, aflând că după cutremur, aproape o jumătate de ceas, liniile de telefonie fixă și cele de mobil fuseseră blocate. Ea era liniștită și se pregătea de culcare.

M-am întors acasă cu zece minute înainte de ora 1 și vreme de patru ceasuri m-am uitat la televizor. Un comentator făcea legătura între cutremur și eclipsa totală de Lună care urma să se producă la 5.20. Avea dreptate să spună că, începând din Antichitate, eclipsele au fost considerate mari surse de nenorocire. Mi-am amintit de apatia care mă cuprinsese la începutul săptămânii și de starea cumplită, istovitoare, din ziua cutremurului, care, potrivit cercetătorilor, a fost cel mai puternic – produs și resimțit în România – din ultimii 15 ani, comparabil numai cu cel din 30 august 1986, respectiv 22 mai 1990. Acciași specialiști au stabilit numeroase analogii între cutremurul de aseară și cel din 4 martie 1977. Dimineața, directorul Centrului Seismologic din Vrancea declara unui ziarist că seismul de aseară poate fi socotit „marele cutremur *așteptat*”. Să-i fie gura aurită!

M-am culcat la 5.30 dimineața, m-am trezit la 8, iar apoi am mai dormit între 11 și 13. Două ceasuri mai târziu am ieșit să fac o

plimbare. Vremea era mai caldă decât fusese ieri. Frumoasă a fost și noaptea precedentă – parcă era una de vară, astfel încât aș fi umblat la nesfârșit pe străzile orașului. În cursul plimbării de azi până la Piața Romană și Muzeul Literaturii, m-am întâlnit, în trei rânduri, cu trei persoane și am stat de vorbă. Nu mi s-a mai întâmplat așa ceva de mult.

2005

26 ianuarie

Am plecat ieri la Căldărușani cu șoferul Sorinei, cu un Range Silver, la 16.30, ajungând o oră mai târziu la mănăstire. Ca întotdeauna, aerul de acolo era curat, afânat de ploaie acum. M-am plimbat pe la grajduri și am intrat în biserică. Apoi m-am așezat cu Lavrentie la masă; mai târziu a venit și părintele Damaschin. În timp ce mâncam, s-a pornit o ninsoare viscolită. Am plecat la miezul nopții; mașina stăreției – m-am întors cu Pimen – înainta greu...

28 ianuarie

Am ieșit din casă la 11 și am făcut o plimbare prin Cișmigiul orbitor de alb: aerul era curat, temperatura în jur de 0 grade și m-am simțit foarte bine. Aleile din parc fuseseră curățate. Mai greu era de mers prin oraș. Ninsoarea a fost mare.

În „România literară” de azi, o observație a lui Buzura: „În România nu are importanță ce faci sau ce ai făcut, ci *cu cine ești*”... Veritabil aforism.

7 februarie

Astăzi, Patriarhul Teoctist a împlinit 90 de ani. „Adevărul” îi consacră un interviu pe aproape o pagină. Mi-am amintit de retragerea sa de acum 15 ani. A doua zi după anunțarea ei, au venit să mă intervieveze trei ziariști străini: Alberto Stabile („La Repubblica”), Joe Cassar din Malta, Marc Semo („Libération”). Ziua aceea de 18 ianuarie 1990 a stat la originea vizitei de aproape două săptămâni